

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.003/2022/5. szám

A Debreceni Ítéltábla dr. Rácz Zoltán (cím) ügyvéd által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a Megyery Péter Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Megyery Péter ügyvéd) által képviselt alperes neve (cím) alperessel szemben személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Miskolci Törvényszék 25.P.20.036/2021/23. számú ítélete ellen a felperes részéről 24. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybehagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 100 000 (százezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 48 000 (negyvennyolcezer) forint meg nem fizetett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes 20... f..... 2. napjától volt az alperes által alapított költségvetési szervként működő gazdasági társaság1 intézményvezetője. Közalkalmazottként az alperes polgármestere gyakorolta felette a munkáltatói jogokat, akivel 20... a..... 5-én közös megegyezéssel szüntették meg a közalkalmazotti jogviszonyát 20... j.... 3.. napjára visszamenőleg.

[2] Az alperes (polgármestere) 201.. a..... 1-jén a www.t....hu weboldalon, a..... 1.-én pedig a T.-i H. című helyi lapban az alábbi szövegezéssel jelentetett meg közleményt: „Tájékoztatam a Tisztelt Lakosságot, hogy a gazdasági társaság1-nél a város alpolgármestere, S. L. által kezdeményezett belső vizsgálat során szabálytalanság gyanújára derült fény. A Képviselő-testület döntése alapján a feltárt probléma teljes körű vizsgálata folyamatban van, az önkormányzat kontrollrendszere alapján, belső ellenőr bevonásával. A szervezet vezetője, felperes neve 20... 0..3.. hatállyal felmondott. A Képviselő-testület rendkívüli testületi ülésén a vezetői feladatok ellátására – az új intézményvezető pályázati eljárás útján történő kinevezéséig – V. I.-t bízta meg.”

[3] Az alperes 20... o..... 9-én pedig az alábbi szöveggel jelentetett meg közleményt a www.t....hu oldalon: „20...0..01. napján az önkormányzat honlapján tájékoztattuk a Tisztelt Lakosságot a gazdasági társaság1-nél tapasztalt szabálytalanságok

kivizsgálására indult belső vizsgálatról, melyet S. L. alpolgármester kezdeményezésére T. V. Ö.-a P.-i H.-nak bizottsága folytatott le. A Képviselő-testület 18./20... (.09.) számú döntése értelmében az Önkormányzat megbízásából eljáró jogi képviselő útján bűncselekmény(ek) elkövetésének alapos gyanúja miatt alperes neve, mint sértett a mai napon büntető feljelentést tett ismeretlen tettes(ek) ellen a Sz.-i R.-on.”

[4] Az alperes az utóbbi közleménynek megfelelően aznap feljelentést tett ismeretlen tettes ellen; a feljelentésben foglaltak szerint az ismeretlen tettes a sajátjaként rendelkezett a gazdasági társaság1 kivitelezésében végzett ingatlanfelújítások során fel nem használt építőanyagokkal. A nyomozóhatóság 20... j... 1.-én megszüntette a büntetőeljárást, mert a rendelkezésre álló adatok és bizonyítási eszközök alapján nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése. Az alperes panasza folytán eljáró ügyészség elutasította a panaszt.

[5] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes a 20... a.... 1-jén és a..... 1.-én közzétett közleményével megsértette a jóhírnevét, továbbá kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, és arra kötelezni, hogy jelentesse meg az általa megszüvegezett, a 20... o..... 9-i közlésért is elégtételt adó közleményt a www.t.....hu weboldalon és a T.-i H. című lapban. Emellett kérte 300 000 Ft sérelemdíj megfizetésére is kötelezni az alperest. Keresete jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42-54. §-aira, az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (a továbbiakban: PPJE) 17. cikkének 1. és 2. pontjaira, az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (a továbbiakban: EJE) 8. cikkének 1. és 2. pontjaira és Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) VI. cikkének (1) bekezdésére hivatkozott. Álláspontja szerint a közlemények azt sugallják, hogy előbb belső vizsgálat indult az általa vezetett szervnél, majd felmondott, az alperes pedig bűncselekmény miatt feljelentést tett. Az alperes ezzel valós tényeket tüntetett fel hamis színben, amely alapján az átlagos olvasó arra a következtetésre juthatott, hogy ő felelős a belső vizsgálat és a büntetőfeljelentés alapját képező cselekményekért.

[6] Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Hivatkozása szerint a közlemények valós tényeken alapulnak, és nem sugallanak a felperes jóhírét sértő tartalmat.

[7] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével elutasította a keresetet. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 300 000 Ft perköltséget, az államnak pedig 36 000 Ft kereseti illetéket.

[8] Ítéletének indokolásában ismertette a Ptk. 2:42. §-ának (1) bekezdését és 2:43. §-ának d) pontját, amely utóbbi az Alaptörvény VI. cikkének (1) bekezdésében alapjogként nevesített jóhírnévhez való jogot szabályozza személyiségi jogként. Idézte a Ptk. 2:45. §-ának (2) bekezdését, amely szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tény állít vagy híresztel, vagy valós tény hamis színben tüntet fel.

[9] A közleményeket a PK. 12. számú állásfoglalásban rögzített szempontok szerint kellett vizsgálni, amely szerint a kifogásolt közléseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell megítélni. A bizonyíthatósági teszt alapján megállapítható,

hogy az alperes tényeket közölt, és arról tájékoztatta a lakosságot, hogy az alpolgármester által kezdeményezett belső vizsgálat során szabálytalanság gyanújára derült fény, a képviselőtestület döntése alapján pedig vizsgálat van folyamatban belső ellenőr bevonásával. Arról is tájékoztatta a lakosságot, hogy a felperes mint a szervezet vezetője 20... j.... 3.-i hatállyal felmondott, a képviselőtestület a vezetői feladatok ellátásával V. I.-t bízta meg. Az alperes a 20... o.... 9-i közleményben pedig visszautalt az a..... 1-jei közleményben foglaltakra, és arról tájékoztatta a lakosságot, hogy a képviselőtestület döntése alapján ismeretlen tettes ellen tettek feljelentést.

[10] Az alperes mindezekkel valós tényeket nem tüntetett fel hamis színben, a közleményekben foglaltak pedig nem alkalmasak a felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására. Az a.....-i közlemények ugyan név szerint említik a felperest, azonban az alperes azokban nem állított a felperes személyét sértő, valótlan tény, hanem csupán a felmondásával kapcsolatban közölt tényeket. Ebből a szempontból pedig közömbös, hogy jogviszonya nem felmondással, hanem közös megegyezéssel szűnt meg. Az o....-i közleményben pedig nem is említették meg a felperes nevét, hiszen a közlés szerint ismeretlen tettes ellen tettek feljelentést. Az átlagos olvasó szemüvegén keresztül nézve egyik közleményből sem vonható le olyan következtetés a szavak általánosan elfogadott jelentését figyelembe véve és a közlemények valóságos tartalmának megfelelően, hogy a felperes személye összefüggésben van a feltárt szabálytalanságokkal, illetve a felelősség őt terheli a belső vizsgálat és a büntetőfeljelentés alapját képező cselekményekért.

[11] A felperes indítványára meghallgatott két tanú, Sz. Sz. és É. P. P. a felperes jó ismerősei, akik vallomásaikban a közleménnyel kapcsolatos szubjektív érzéseikről számoltak be. Sz. Sz. számára úgy volt értelmezhető a közlemény szövege, hogy az alperes lopással gyanúsítja a felperest. É. P. P. véleménye szerint a közlemény negatív színben tüntette fel a felperest, azt sugallva, hogy a felperes lopott. A felperes és a tanúk szubjektív érzéseivel szemben azonban a közleményekben foglaltak a közmegítélés alapján a valós tényeket nem tünteti fel hamis színben, sértőnek nem tekinthetőek, a felperes társadalomban betöltött szerepének értékelését nem befolyásolták. A PJD2018. 34. számon közzétett eseti döntésben foglaltak szerint a személyiségi jogsértés körében nem annak van jelentősége, hogy a személy társadalmi megítélése milyen volt a sérelmezett tény állításakor, és azt a tényállítás mennyiben rontotta, hanem annak, hogy a sérelmezett tényállítás alkalmas volt-e a jóhírnév megsértésére.

[12] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes jogi képviseletével felmerült perköltségének viselésére, amelyet a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján állapított meg. A Pp. 102. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest a feljegyzett kereseti illeték megfizetésére.

[13] A felperes fellebbezett az elsőfokú ítélet ellen, amelyben kérte annak kereseti kérelem szerinti megváltoztatását. Az ítélet Pp. 369. §-a (3) bekezdésének c) és d) pontjai szerinti felülbírálatát kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, de abból helytelen jogi következtetésre jutott. Az elsőfokú bíróság megközelítése helytelen volt, mert a PK 12. számú állásfoglalás a sajtóhelyreigazítási perekre ad iránymutatást, a jelen ügyben azonban nem ennek az állásfoglalásnak van jelentősége. Az

elsőfokú ítélet csak megemlíti, hogy hivatkozott rájuk, de nem foglalkozik a PPJE, az EJEE és az Alaptörvény megjelölt cikkeivel, az elsőfokú bíróság ennek nem is adta indokát, de azokat nem is ütköztette a PK 12. számú állásfoglalásban írtakkal. Az elsőfokú ítélet indokolása az átlagolvasó szövegértelmezésére hivatkozott, a perben azonban Sz. Sz. és É. P. érdektelen tanúk vallomásai képviselték az átlagos olvasó szemüvegét; az ő vallomásaikból idézte a felperes értelmezésével megegyező előadásokat. Az elsőfokú bíróság e vallomásokat azzal a megjegyzéssel degradálta, hogy a tanúk szubjektív érzéseivel szemben az az álláspontja alakult ki, hogy a közleményben foglaltak a közmegítélés alapján valós tényeket nem tüntetnek fel hamis színben, holott mindkét tanú beszámolt arról, hogy a közlemények befolyásolták a felperes társadalomban betöltött szerepének értékelését.

[14] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását. Álláspontja szerint a fellebbezésben is nevesített tanúk egyike sem tekinthető érdektelennek, véleményük pedig végképp nem tekinthető objektív mércének. Sz. Sz. tanú vallomása alapján az állapítható meg, hogy csak felületesen olvashatta a közleményeket, emellett – az „objektív mércével” szemben – az emberek között terjedő hírként és pletykaként számolt be a felperesre vonatkozó közlésről. É. P. P. tanú vallomásával szemben pedig a „lopás” kifejezés, a büntető ügy kapcsán pedig a felperes személye nem szerepel a közleményekben, hanem az átlagolvasó (de a vallomásának egyes részei szerint a tanú is) csak azt szűrhetette le, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója nem volt elégedett a felperes munkavégzésével, mert a vezetése alatt szabálytalanságra derült fény. Az alperes egyebekben visszautalt az elsőfokú ítélet indokaira.

[15] A fellebbezés megalapozatlan.

[16] Az elsőfokú bíróság a felek által felajánlott bizonyítás lefolytatását követően feltárta az ügy érdemi elbírálásához szükséges tényállást, és abból helytálló következtetésre jutott a kereset megalapozatlanságát illetően. Döntésének indokaival az ítéltábla egyetértett, ezért csupán a fellebbezésben foglaltak miatt hangsúlyozza az alábbiakat.

[17] Személyiségi jogi perben valamely közlés értékelése során (a jelen perre vonatkoztatva) azt kell vizsgálni, hogy az, akinek irányában a közlés történik, be tudja-e azonosítani, hogy a közlés kirold szol, továbbá, hogy a közlés címzettjeként hogyan érthette a közlést, abból következtethetett-e a személyiségi jogot sértő jelentéstartalomra.

[18] Tény, hogy a Legfelsőbb Bíróság – a címének megfelelően – a sajtóhelyreigazítási perekre fogalmazta meg a sajtóhelyreigazítás érvényesülési köréről és az elbírálásnál irányadó szempontokról szoló PK 12. számú állásfoglalást. Amellett azonban, hogy a per tárgyát más megközelítésből „sajtóközlemények” képezik, az egységes bírói gyakorlat szerint a személyiségvédelmi perekre is megfelelően alkalmazandó az állásfoglalás, így annak az elsőfokú bíróság által idézett azon része is, hogy a közléseket a maguk egészében kell vizsgálni, a kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni (pl. Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.262/2015/3. számú ítélet).

[19] A felperes e vizsgálati szempontok megfelelőségét maga sem vitatta a fellebbezésben, hanem azt hiányolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vetette össze a PK 12.

számú állásfoglalást a PPJE, az EJEE és az Alaptörvény megjelölt cikkeivel (amelyekkel kapcsolatban maga sem állította, hogy a kereset elbírálása szempontjából számára kedvezőbb szabályozást rögzít). Attól függetlenül azonban, hogy a jóhírnévhez való jog egyben közjogi eszközökkel védendő alapjog is, a per tárgyát annak polgári jogi vetületeként a magánjog eszközeivel védendő személyiségi jog (és annak megsértése) képezte. Az elsőfokú bíróságnak ezért ennek – és a keresetlevélben rögzített jogállításnak – megfelelően a Ptk. 2:45. §-ának (2) bekezdése (a közlés vizsgálata szempontjából pedig a bírói gyakorlat, közte a PK 12. számú állásfoglalás) alapján kellett elbírálnia a keresetet. E jogszabályhely szerint pedig a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényről állít vagy híresztel, vagy valós tény hamis színben tüntet fel.

[20] A közlés tartalmának – társadalmilag kialakult közfelfogásnak is megfelelő – értelmezése azonban nem (bármelyik fél ismeretségi köréből kikerülő) tanúk, hanem a bíróság feladata. A tanútól mint bizonyítási eszköztől származó bizonyíték – mint maga a bizonyítás is – kizárólag a bizonyítani kívánt tényre vonatkozhat [pl. a Pp. 275. §-ának (1) és 294. §-ának (4) bekezdései], nem a tanú véleményére. Ezért nem volt jelentősége, hogy a perben kihallgatott két tanú milyen véleményre jutott a közlések értelmezése során. Az ítéltábla ugyanakkor rögzíti a teljesség kedvéért, hogy Sz. Sz. vallomásaiban beszámolt a szóbeszéd közlemény eredeti tartalmát torzító hatásáról, ugyanis a közleményben nem gyanúsították törvénytelenül elkövetésével a felperest, hanem a hírben az szerepelt a felperesre vonatkozóan, hogy munkaviszonya megszűnt (20. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldal), míg É. P. P. vallomása szerint a közlemény nem azt rögzítette, hogy a felperes követte el a lopást, hanem hogy vannak bizonyos problémák, amikről a felperes tehet (20. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal).

[21] Az elsőfokú bíróság pedig a közlés tartalmának értékelése során helytállóan következtetett arra, hogy a közlemények (amelyek közül az októberi nem is utalt a felperesre) nem tartalmaznak jóhírnévsértő elemet. Annyiban szorúlnak csak pontosításra az elsőfokú ítélet indoklásában rögzítettek, hogy az augusztusi közlemény tartalma szerint van összefüggés a feltárt szabálytalanságok és a felperes személye között: ez azonban a felperes álláspontjától eltérően nem abban áll, hogy a felperes követte el e szabálytalanságokat, hanem, hogy a felperes vezetése alatt követték el azokat, a felperes azonban már nem vezetője az érintett költségvetési szervnek. Ez pedig a közpénzek átlátható felhasználásával kapcsolatos közügyként számot tarthatott közérdeklődésre, amellyel kapcsolatban az alperes valós tényről állított fel hamis színben.

[22] Az ítéltábla mindezek miatt helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján.

[23] Az ítéltábla a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a pereszes felperest az alperes ügyvédi munkadíjból álló perköltségének viselésére. Ennek összegét azonban a R. 2. §-ának (2) bekezdése alapján a felszámított 200 000 Ft-tal szemben mérsékelte, 100 000 Ft-os összegben határozta meg, mert a felszámított összeg nem állt arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Az ügy megítélése egyszerű volt, és bár az alperes képviselője részt vett a fellebbezési tárgyaláson, az általa szerkesztett 7 oldalas ellenkérelem túlnyomó része a pertörténet ismertetésében merült ki.

[24] Az ítéltábla a Pp. 101. §-ának (1) és 102. §-ának (1) bekezdései alapján kötelezte a felperest a meg nem fizetett fellebbezési illeték megfizetésére.

Debrecen, 2022. február 17.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró